

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 30 marca 2023 r.

Poz. 1873

UCHWAŁA Nr XII/639/2023

z dnia 28 marca 2023 r.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego wobec uchwały Nr LIII/303/2023 Rady Gminy Borowa z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, sposobu jej rozliczania oraz sposobów kontroli w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków - działając na podstawie art. 12 ust. 1 oraz art. 18a ust. 3 i 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1668) w związku z art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40),

stwierdza nieważność przedmiotowej uchwały.

UZASADNIENIE

Uchwała Nr LIII/303/2023 Rady Gminy Borowa z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, sposobu jej rozliczania oraz sposobów kontroli w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie w dniu 6 marca 2023 r.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej badając uchwałę w trybie nadzoru, wszczęło uchwałą Nr X/544/2022 z dnia 14 marca 2023 r. postępowanie nadzorcze.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie zważyło, co następuje:

Rada Gminy Borowa działając na podstawie przepisów art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 7 ust. 1 pkt 9, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1, art. 42 i art. 58 ustawy o samorządzie gminnym, art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1461), art. 81 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840), art. 221 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.) określiła zasady i tryb udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku, znajdującym się na terenie Gminy Borowa, wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. W podjętej uchwale Rada Gminy postanowiła m.in., że dotacja może zostać udzielona na finansowanie nakładów koniecznych określonych w art. 77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a o dotację mogą ubiegać się podmioty posiadające tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego. Warunkiem ubiegania się o dotację jest złożenie wniosku, według wzoru określonego w załączniku do uchwały oraz załączenie dokumentów wyszczególnionych w formularzu wniosku. Zgodnie z postanowieniem uchwały wartość dofinansowania nie przekroczy kwoty 3.500.000,00 zł brutto, a łączna kwota dotacji nie może przekraczać wysokości 100% nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót przy zabytku. W przyjętych zasadach dopuszczona została możliwość przyznania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku, które beneficjent dotacji zamierza wykonać w okresie dłuższym niż rok budżetowy.

Złożone wnioski weryfikuje komisja według określonych kryteriów formalnych i merytorycznych. Decyzję o przyznaniu dotacji podejmuje Rada Gminy w formie uchwały, na warunkach określonych we wstępnej promesie udzielonej Gminie Borowa przez Bank Gospodarstwa Krajowego, określając nazwę podmiotu otrzymującego dotację, kwotę przyznanej mu dotacji, nazwę zadania, na wykonanie którego przyznano dotację oraz czasu, na który udzielono dotacji. Podjęcie uchwały w sprawie przyznania dotacji jest warunkiem rozpoczęcia przez beneficjenta dotacji postępowania mającego na celu wyłonienie wykonawcy. Przekazanie dotacji na zadanie realizowane w okresie dłuższym niż rok następować może w transzach ustalonych dla każdego roku budżetowego. Wypłata transzy dotacji w kolejnym roku finansowania jest możliwa po zatwierdzeniu rozliczenia dotacji udzielonej w poprzednim roku budżetowym. W celu rozliczenia dotacji lub transzy dotacji beneficjent dotacji składa sprawozdanie z wykonania prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku, sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku uchwały wraz z protokołem wykonanych prac lub robót do dnia 31 stycznia roku następującego po roku udzielenia dotacji lub transzy dotacji. Podjęta uchwała w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, sposobu jej rozliczania oraz sposobów kontroli w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków przewidywała dofinansowanie stanowiące pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, która mogła być udzielana jako:

1.pomoc de minimis na warunkach określonych w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz.Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, ze zm.),

2.pomoc inwestycyjna na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, do której mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1 ze zm.), zgodnie z warunkami, o których mowa w art. 53 tego rozporządzenia.

Zgodnie z postanowieniami uchwały dotyczącymi pomocy de minimis, pomoc de minimis w rolnictwie lub pomoc de minimis w rybołówstwie, o której mowa w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 743), beneficjent dotacji ma obowiązek przedłożenia zaświadczeń o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie zgodnie z zasadami określonymi w art. 37 tej ustawy oraz informacji określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (Dz.U. z 2010 r. Nr 53, poz. 311 ze zm.) albo w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie informacji składanych przez podmioty ubiegające się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz.U. z 2010 r. Nr 121, poz. 810).

Badając przedmiotową uchwałę w trybie nadzoru Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie ustaliło, że jej projekt przewidujący udzielenie pomocy de minimis, w tym pomocy w ramach wyłączeń grupowych, nie został zgłoszony celem zaopiniowania do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Jak wynika z przedłożonych dokumentów Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów została przedłożona podjęta uchwała Nr LIII/303/2023 Rady Gminy Borowa z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, sposobu jej rozliczania oraz sposobów kontroli w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, który w odpowiedzi przedstawił wyjaśnienie, w którym zauważył, że stosownie do art. 7 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, zgłoszeniu podlega projekt programu pomocowego do którego mogą zostać przedstawione zastrzeżenia (w terminie 14 dni) dotyczące przejrzystości zasad udzielania pomocy. Nadto zauważył, że podjęta uchwała powinna zostać dostosowana do przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 następująco:

1) W celu zachowania zasad przejrzystości doprecyzować należy przepis § 11 ust. 1 uchwały, w taki sposób, aby wynikało z niego, że udzielenie pomocy de minimis dotyczy wyłącznie podmiotów prowadzących działalność o charakterze gospodarczym.

2) W odniesieniu do § 11 ust. 1 pkt 2 uchwały w przypadku programu pomocowego przewidującego udzielenie pomocy w ramach wyłączeń grupowych wymagane jest zawarcie w nim wymogów zgodnych z art. 53 rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r., uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz uzyskanie opinii

Prezesa UOKiK na podstawie art. 12 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Wniosek o wydanie opinii powinien być zgodny z art. 13 ustawy. Natomiast w przypadku gdy intencją byłoby udzielanie jedynie pomocy de minimis, przedmiotowy przepis należy wyeliminować.

3) W odniesieniu do § 11 ust. 2 uchwały prawidłowo określić należy publikator ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Sformułowane uwagi Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów dotyczące przejrzystości zasad udzielania pomocy publicznej nie zostały uwzględnione poprzez dokonanie zmiany uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, sposobu jej rozliczania oraz sposobów kontroli w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

W procedurze podejmowania uchwały przewidującej udzielenie pomocy de minimis w rolnictwie lub pomocy de minimis w rybołówstwie, pominięty został obowiązek przedłożenia projektu uchwały Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi do zaopiniowania.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie zważyło, co następuje:

Do wyłącznej właściwości rady gminy zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym należy stanowanie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do jej kompetencji. W świetle art. 40 ust. 1 oraz art. 42 cytowanej ustawy, na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowania aktów prawa miejscowego obowiązujących na terenie gminy. Akty prawa miejscowego ustanawia rada gminy w formie uchwały. Zasady i tryb ogłaszania aktów prawa miejscowego określa ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych.

W myśl art. 12 ust. 1 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, projekty programów pomocowych, w tym przewidujących udzielanie pomocy w ramach wyłączeń grupowych oraz pomocy indywidualnej, a także pomocy indywidualnej na restrukturyzację, wymagają uzyskania opinii Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), a w zakresie pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie - ministra właściwego do spraw rolnictwa. Programem pomocowym może być m.in. uchwała organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, na podstawie której podmioty prowadzące działalność gospodarczą będą mogły ubiegać się o udzielenie pomocy publicznej (np. w formie udzielenia dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego). Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, projekt programu pomocowego przewidujący udzielenie pomocy de minimis podlega zgłoszeniu Prezesowi UOKiK, który w terminie 14 dni może przedstawić zastrzeżenia dotyczące przejrzystości zasad udzielania pomocy.

Zaniechanie obowiązku zgłoszenia projektu uchwały Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie - zwłaszcza w sytuacji, gdy o dotację mogą ubiegać się również przedsiębiorcy, a więc przewidującej możliwość udzielania pomocy de minimis, stanowi istotne naruszenie art. 7 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Obowiązek przedkładania projektów uchwał, zdaniem Kolegium Izby, stanowi niezbędny element procedury podejmowania uchwał przewidujących udzielenie pomocy de minimis. Warunkiem ważności, czy też legalności uchwały, jest nie tylko jej zgodność z upoważnieniem ustawowym, wyznaczającym granice przyjmowanej regulacji, ale również uchwalenie aktu w określonej przepisami procedurze.

Mając na względzie powyższe Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie stwierdziło nieważność badanej uchwały w całości.

Na niniejszą uchwałę przysługuje Gminie prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie w terminie 30 dni od doręczenia uchwały.

Zbigniew K. Wójcik

Prezes